

THÔNG TIN KHOA HỌC**Phân tích ảnh hưởng của phim ảnh đến sinh viên học tiếng Trung –
Dựa trên khảo sát sinh viên Trường Đại học Nguyễn Tất Thành****Lâm Bình Ân¹, Vòng Ngọc Minh², Nguyễn Thị Kim Cúc³***Email: lben@ntt.edu.vn**Khoa Ngoại ngữ, Trường Đại học Nguyễn Tất Thành**Ngày nhận: 14/02/22, Ngày gửi bài sửa: 14/07/22, Ngày duyệt đăng: 20/07/22***Tóm tắt**

Với tình hình kinh tế - xã hội ngày càng phát triển, số lượng sinh viên theo học Tiếng Trung ngày càng tăng mặc dù tiếng Trung được xếp là một trong các ngôn ngữ khó học nhất. Nghiên cứu được thực hiện nhằm phân tích những tác động của phim ảnh tới việc học ngôn ngữ tiếng Trung của sinh viên, thông qua khảo sát 210 sinh viên chuyên ngành tiếng Trung tại trường Đại học Nguyễn Tất Thành. Kết quả cho thấy rằng việc học tiếng Trung thông qua phim ảnh giúp sinh viên tiếp thu kiến thức hiệu quả và cải thiện khả năng ngôn ngữ trên lớp của sinh viên, cụ thể sinh viên hiểu thêm về văn hóa Trung Quốc (30,5%) và sinh viên rèn luyện được khả năng nghe hiểu khi xem các bộ phim Trung Quốc (32,3%). Ngoài ra, nghiên cứu cũng sử dụng mô hình hồi quy Logit bằng phương pháp ước lượng hợp lý cực đại để so sánh giữa các phương pháp học tiếng Trung phổ biến, cho thấy ngoài việc học ngôn ngữ Trung qua phim ảnh được đánh giá có tính hiệu quả nhất, thì việc sinh viên làm bài tập nhiều cũng tác động đáng kể tới hiệu quả học tập tiếng Trung.

Từ khóa: giảng viên, phim ảnh, tiếng Trung

**Analysis of the influence of movies on students learning Chinese -
Case study of Nguyen Tat Thanh University's students****Abstract**

According to the growing socio-economic situation, the number of students studying Chinese is more and more increasing, although Chinese is one of the languages ranked as the most difficult to learn. The study aimed to analyze the effects of movies on the students' learning Chinese through a survey of 210 students majoring in Chinese at Nguyen Tat Thanh University. The results show that learning Chinese through movies helps students effectively acquire knowledge and improve their language ability. Specifically, students understand more about Chinese culture (30,5%), and students practice listening comprehension when watching Chinese movies (32.3%). In addition, the study also uses a Logit regression model estimated by the method of maximum likelihood to compare popular Chinese learning method, showing that apart from learning Chinese through movies, the fact that students do a lot of homework also has a significant impact on the effectiveness of learning Chinese.

Keywords: Chinese language, lecturer, movies

1. Đặt vấn đề

Trung Quốc là một đất nước vô cùng phát triển và là một quốc gia có nền kinh tế sản xuất và xuất khẩu hàng hóa lớn nhất thế giới. Với thế mạnh này, việc học tiếng Trung rất được ưu chuộng tại nhiều quốc gia vì có nhiều cơ hội về việc làm. Ngoài ra, tiếng Trung còn là một trong sáu ngôn ngữ làm việc chính của Liên Hợp Quốc, chính vì thế việc học tiếng Trung dần trở nên phổ biến hơn. Tuy nhiên, mặc dù mọi người đều biết rõ tầm quan trọng của việc học tiếng Trung nhưng việc học như thế nào và phương pháp nào giúp người học hứng thú, dễ dàng tiếp thu vẫn là vấn đề đòi hỏi nhiều sự nghiên cứu.

Nguyên nhân lớn nhất gây ra những khó khăn khi học tiếng Trung đối với sinh viên Việt Nam là việc sinh viên Việt Nam đã quen với cách viết chữ cái Latin, nên sẽ gặp khó khăn khi chuyển sang hình thức chữ tượng hình. Hơn nữa, mỗi chữ trong tiếng Trung lại là một chữ độc lập, khi so sánh hai chữ Hán có nét viết gần giống nhau thì chỉ cần khác một nét cũng đã là hai chữ hoàn toàn khác. Vì thế, sinh viên học từ nào chỉ nhớ từ đó, không giống như hình thức đánh vần như tiếng Việt, đó cũng là một trong những điểm bất lợi. Bên cạnh những nguyên nhân khách quan này, còn có những nguyên nhân chủ quan đến từ người học: đa phần sinh viên còn chưa chủ động giao tiếp với người bản xứ dù đã được tạo môi trường thực hành, việc học ngôn ngữ đòi hỏi thời gian và sự kiên trì, do đó phần lớn sinh viên sẽ gặp nhiều thách thức và trở ngại để đạt được sự tiến bộ nếu như không có phương pháp học tập hiệu quả.

Có nhiều phương pháp học khác nhau và chỉ khi tìm ra được phương pháp học đúng cách thì việc học ngoại ngữ mới trở nên dễ dàng hơn. Theo Wang Di (2020: 69),

nhận định rằng sự đa dạng hóa phương pháp dạy học và niềm vui trong học tập là đặc biệt quan trọng, do đó số lượng giáo viên ứng dụng phương pháp giảng dạy tiếng Trung qua phim điện ảnh và truyền hình ngày càng trở nên phổ biến. Bên cạnh đó, Xu LanHua (2017: 17) đã đề cập đến việc ứng dụng phim ảnh trong dạy và học tiếng Hàn Quốc, mặc dù có những môn chuyên ngành thì không được cho phép, nhưng vẫn cần nhắc chuyển hướng sang ứng dụng việc dạy và học vào môn Khẩu ngữ, đồng thời khích lệ sinh viên tham khảo thêm ngoài giờ học trên lớp. Mặt khác, Li Guo Ping (2016: 98) sau khi phân tích ưu điểm và đặc tính của phim ảnh, đã lựa chọn phương pháp này cho môn nghe nhìn. Kết quả cho thấy phương pháp đã nâng cao sự hứng thú của sinh viên và dễ dàng hơn trong việc triển khai dạy và học môn nghe nhìn.

Tóm lại, sự lựa chọn phương pháp dạy học qua phim ảnh có thể giúp ích cho sinh viên tăng thêm sự hứng thú, khả năng học tập hiệu quả hơn khi học tiếng Trung. Tuy nhiên, giảng viên cần phải phải lựa chọn những bộ phim hợp lý và ứng dụng một cách phù hợp trong phương pháp giảng dạy.

2. Phương pháp nghiên cứu

Dữ liệu được thu thập thông qua khảo sát 250 sinh viên ngành ngôn ngữ Trung (thu về 210 phiếu trả lời) bằng bảng câu hỏi gồm 14 câu hỏi về các vấn đề như: lý do sinh viên chọn học tiếng Trung, thời gian học trung bình trên ngày của sinh viên, những thể loại phim sinh viên thường xem, lý do sinh viên thích học tiếng Trung qua phim, những bộ phim kiếm hiệp của Kim Dung ảnh hưởng tới sinh viên, kết quả sinh viên đạt được thông qua xem phim, ...

Thống kê mô tả được sử dụng để phân tích các thông tin cơ bản liên quan đến việc áp dụng phương pháp học tiếng Trung qua

phim ảnh của sinh viên.

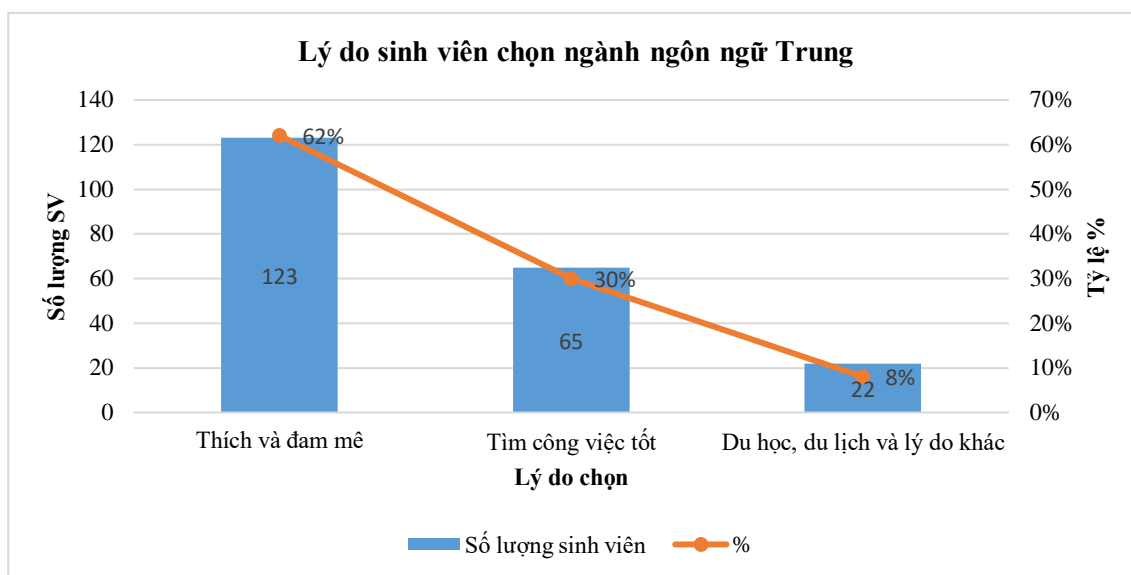
Ngoài ra, mô hình hồi quy Logit ước lượng bằng phương pháp ước lượng hợp lý cực đại được sử dụng để so sánh phương pháp học tiếng Trung thông qua phim ảnh với các phương pháp học tiếng Trung khác, với p0 là sinh viên lựa chọn xem phim Trung Quốc; p1 là sinh viên lựa chọn làm nhiều bài tập, bài khóa; p2 là sinh viên lựa chọn nghe nhạc; p3 là sinh viên lựa chọn thẻ từ vựng; p4 là giao tiếp cùng bạn bè.

3. Kết quả và Thảo luận

3.1. Kết quả nghiên cứu

3.1.1. Lý do sinh viên chọn học tiếng Trung

Theo kết quả khảo sát, trong 210 sinh viên tham gia khảo sát có 123 sinh viên lựa chọn học tiếng Trung vì thích học và đam mê, chiếm 62% trong tổng số sinh viên. Ngoài ra, số sinh viên lựa chọn học tiếng Trung vì muốn tìm công việc tốt là 65 sinh viên, chiếm 30%. Bên cạnh đó, du học, du lịch và lý do khác chỉ có 22 học sinh và chiếm 8% trong tổng số các sinh viên (Hình 1).

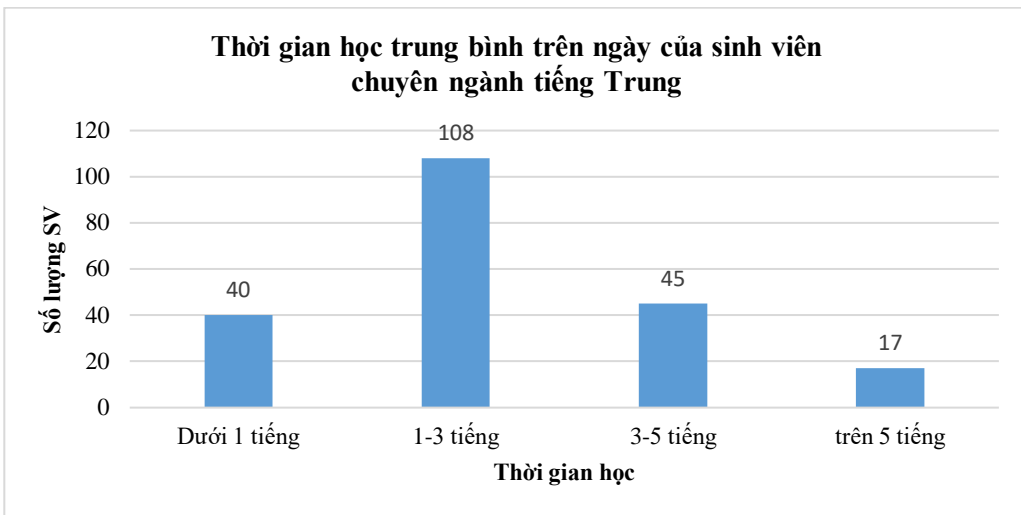

Hình 1. Lý do sinh viên chọn học chuyên ngành ngôn ngữ tiếng Trung

3.1.2. Thời gian học trung bình trên ngày của sinh viên

Thời gian phân bổ cho việc ôn tập tại nhà của các sinh viên là không giống nhau, số lượng sinh viên hằng ngày dành từ 1-3 tiếng, chiếm số lượng nhiều nhất là 108 sinh viên, tiếp theo đó là từ 3-5 tiếng/ngày, có số lượng sinh viên là 45,

và dưới 1 tiếng, có số lượng sinh viên là 40. Trong đó số lượng sinh viên dành 5 tiếng/ngày để học tiếng Trung là ít nhất chỉ có 17 sinh viên (Hình 2). Từ đó, có thể thấy rằng mức độ dành thời gian tập của mỗi sinh viên là không giống nhau, cũng có thể thấy rằng tính tự học của sinh viên cũng khác nhau.

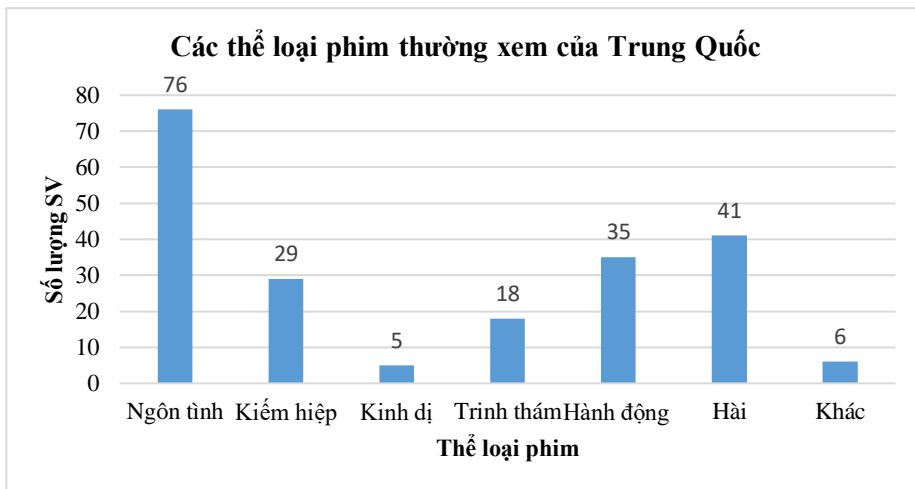

Hình 2. Thời gian học trung bình trên ngày của sinh viên chuyên ngành tiếng Trung

3.1.3. Những thể loại phim sinh viên thường xem

Thể loại phim được chia theo sáu thể loại chính như sau: phim ngôn tình, kiếm hiệp, trinh thám, kinh dị, hành động, hài¹. Trong đó, có 76 sinh viên thích thể loại phim ngôn tình, chiếm 36% tổng số sinh viên, 29 sinh viên thích xem thể loại phim kiếm hiệp

chiếm 14%, 5 sinh viên thích xem thể loại phim kinh dị chiếm 2%, 18 sinh viên thích xem thể loại phim trinh thám chiếm 9%, 35 sinh viên thích xem thể loại phim hành động, chiếm 17%, 41 sinh viên thích xem thể loại phim hài chiếm 20% và có 6 sinh viên thích xem những thể loại phim khác, chiếm 3% tổng số sinh viên (Hình 3).

Hình 3. Các thể loại phim thường xem của Trung Quốc

¹ Phim ngôn tình 偶像爱情剧, kiếm hiệp 武侠剧, trinh thám 探险剧, kinh dị 恐怖剧, hành động 动作局, hài 喜剧.

3.1.4. Lý do sinh viên thích học tiếng Trung qua phim

Qua khảo sát, ngoại ngữ nói chung và tiếng Trung nói riêng, sinh viên lựa chọn vừa học vừa giải trí chiếm số lượng rất lớn. Trong đó, số lượng sinh viên thích học tiếng Trung qua phim ảnh là 105 sinh viên, chiếm 50%, sinh viên cho rằng có thể học bất cứ khi nào và ở đâu chỉ cần có kết nối wifi hoặc

không có 35 sinh viên và chiếm 17%. Ngoài ra, học tiếng Trung qua phim ảnh sẽ ít áp lực hơn như học trên lớp, có đến 62 sinh viên, và chiếm đến 29%. Ý kiến còn lại, chỉ có 8 sinh viên thích học tiếng Trung qua phim vì không áp lực như học trên lớp, chiếm 4% (Bảng 1). Từ đó, có thể rút ra, học qua phim ảnh ảnh hưởng rất lớn đến sự nâng cao khả năng ngoại ngữ của sinh viên.

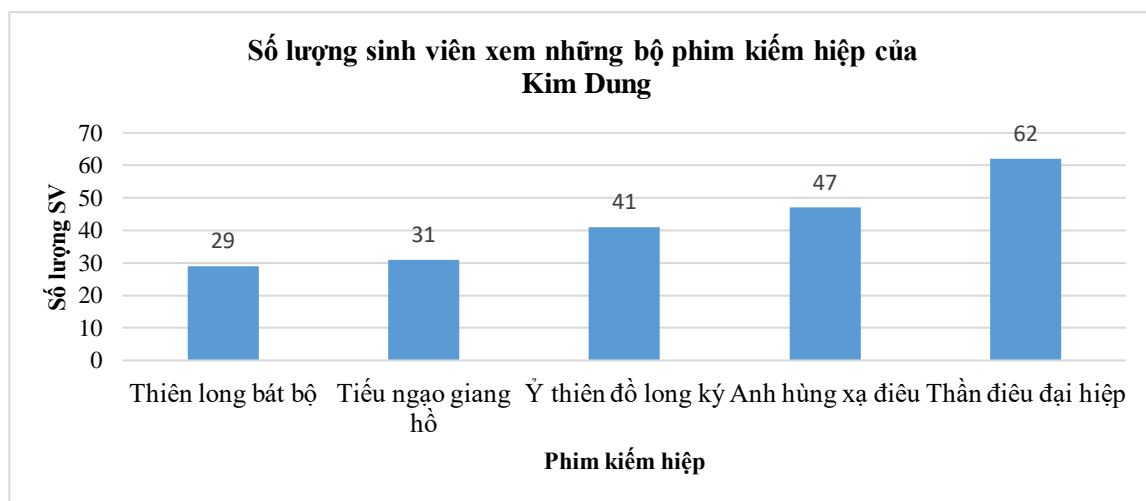
Bảng 1: Lý do sinh viên chuyên ngành tiếng Trung thích học qua phim

Nguyên nhân	Số lượng	Phần trăm
Vừa học vừa giải trí	105	50%
Học bất cứ khi nào và ở đâu	35	17%
Ít áp lực như học trên lớp	62	29%
Không áp lực như học trên lớp	8	4%

3.1.5. Những bộ phim kiếm hiệp của Kim Dung ảnh hưởng đến sinh viên

Những bộ phim kinh điển của tiểu thuyết Kim Dung, bắt đầu từ thập niên 80

cho đến nay, có tầm ảnh hưởng lớn trên toàn thế giới qua những bộ phim như: Thiên long bát bộ, Tiểu ngạo giang hồ, Ý thiên đồ long ký, Anh hùng xạ điêu, Thần điêu đại hiệp².

Hình 4. Những bộ phim kiếm hiệp của Kim Dung mà sinh viên đã xem qua

² Thiên long bát bộ (天龙八部), tiểu ngạo giang hồ (笑傲江湖), ý thiên đồ long kiếm

(倚天屠龙记), anh hùng xạ điêu (射雕英雄传), thần điêu đại hiệp (神雕侠侣)

Có 29 sinh viên đã xem phim “Thiên long bát bộ”, 31 sinh viên đã xem phim “Tiểu ngạo giang hồ”, 41 sinh viên đã xem phim “Ỗ thiên đồ long ký”, 47 sinh viên đã xem phim “Anh hùng xạ điêu”, và 62 sinh viên đã xem phim “Thần điêu đại hiệp”.

3.1.6. Kết quả đạt được của sinh viên thông qua việc học qua phim ảnh

Kết quả khảo sát cho thấy rằng, phương pháp học tập thông qua xem phim ảnh giúp cho sinh viên nâng cao thêm trình độ nghe hiểu và am hiểu thêm tình hình lịch sử, văn hóa và địa lý đất nước Trung Quốc, qua đó cũng giúp ích cho sinh viên nâng cao ngoại ngữ của chính bản thân mình.

Bảng 2: Kết quả đạt được của sinh viên thông qua việc học qua phim ảnh

Kết quả đạt được	Số lượng	Phần trăm
Ứng dụng và diễn đạt ngôn ngữ tự nhiên	27	12.9%
Hiểu thêm về văn hóa Trung Quốc	64	30.5%
Nâng cao khả năng nghe hiểu	68	32.3%
Tích lũy kiến thức về từ vựng	35	16.7%
Khác	16	7.6%

Có 27 sinh viên học được cách diễn đạt ngôn ngữ tự nhiên thông qua phim, chiếm 12,9%, 64 sinh viên hiểu thêm về văn hóa Trung Quốc, chiếm 30,5%, 68 sinh viên rèn luyện được khả năng nghe, chiếm 35,3%, 35 sinh viên tích lũy được kiến thức về từ vựng, chiếm 16,7% và 16 sinh viên học được những kiến thức, kỹ năng khác thông qua xem phim, chiếm 7,6% (Bảng 2).

3.1.7. So sánh các phương pháp học tiếng Trung phổ biến của sinh viên

Mô hình hồi quy Logit bằng phương pháp ước lượng hợp lý cực đại MLE (Maximum Likelihood Estimation) được sử dụng để so sánh các phương pháp học tiếng Trung phổ biến, trong đó hệ số hồi quy của một yếu tố càng cao chứng tỏ tác động biên của yếu tố đó càng lớn. Kết quả cho thấy hệ số R^2 của mô hình là 97,3% và $\text{Prob}(F\text{-stat})=0,000$ nhỏ hơn rất nhiều so với mức $\alpha=5\%$.

Bảng 3: Kết quả ước lượng mô hình hồi quy Logit

Tên biến	Hệ số	Tác động biên
Ln p1	0.216***	6.920
Ln p2	7.058*	0.133
Ln p3	0.116*	0.413
Ln p4	-6.996*	0.155
Cons	-1.502*	-0.700
N	210	
Adj-R ²	0.973	

Ghi chú: Số trong ngoặc là giá trị p-value; *, **, *** lần lượt là mức ý nghĩa 10%, 5% và 1%; ns không có ý nghĩa thống kê.

Qua dữ liệu phân tích có thể thấy, ngoài phương pháp học tiếng Trung thông qua phim ảnh là cách học được đánh giá là đạt hiệu quả và tự nhiên nhất đối với sinh viên, phương pháp học tập p1: lựa chọn làm nhiều bài tập cũng có những tác động nhất định tới hiệu quả học tiếng Trung của sinh viên, với mức ý nghĩa thống kê 1%, tương quan cùng chiều và có tác động biến là 6,920 lớn hơn đáng kể so với tác động của các biến p2, p3 và p4.

3.2. Thảo luận

Có thể thấy, việc kết hợp các loại hình giải trí như phim ảnh, âm nhạc, ... trong phương pháp giảng dạy ngành ngôn ngữ Trung sẽ đem lại những hiệu quả nhất định trong việc hỗ trợ cải thiện các kỹ năng ngôn ngữ và tạo sự hứng thú trong học tập đối với sinh viên.

Nhận thấy những lợi ích từ việc học tập ngôn ngữ qua phim ảnh, giảng viên khoa bộ môn nên định hướng sinh viên lựa chọn các tác phẩm điện ảnh phù hợp và có nhiều ý nghĩa nhân văn đặc biệt là một số bộ phim cổ trang kinh điển của Trung Quốc như Tam quốc diễn nghĩa, Tây du ký, Thiên long bát bộ ... hay những tác phẩm nổi tiếng của nhà văn Kim Dung với nội dung hấp dẫn, cách xây dựng hình tượng nhân vật độc đáo, các tác phẩm được đánh giá cao về triết lí sống và nhân sinh quan sâu sắc để sinh viên có thể biết thêm về văn hóa, lịch sử, những giai thoại về các triều đại Trung Quốc. Ngoài ra, sinh viên có thể chủ động lựa chọn những bộ phim phù hợp với sở thích của bản thân với những chủ đề mang tính thời đại, mới mẻ sáng tạo qua đó có thể tiếp thu kiến thức một cách nhanh nhất và duy trì hứng thú với môn học.

Bên cạnh đó, giảng viên vẫn nên khuyến khích sinh viên kết hợp đồng thời các phương pháp luyện tập truyền thống

như thường xuyên làm nhiều bài tập, luyện bài khóa, vì đây là cách tốt nhất để củng cố nền tảng kiến thức tiếng Trung cũng như bất kỳ một ngoại ngữ nào.

4. Kết luận và Kiến nghị

4.1. Kết luận

Với tầm quan trọng của việc tìm kiếm phương pháp nâng cao khả năng học tiếng Trung, nghiên cứu được thực hiện nhằm xác định một số thông tin về phương pháp học ngôn ngữ Trung của sinh viên như lý do lựa chọn học tiếng Trung, thời gian dành cho việc học, lý do lựa chọn phương pháp học qua phim ảnh, thể loại phim, đồng thời nghiên cứu cũng chỉ ra những ảnh hưởng tác động của phương pháp học ngôn ngữ Trung qua phim ảnh tới kết quả học tập của sinh viên, từ đó giảng viên có thể định hướng vận dụng phim ảnh vào việc xây dựng các chương trình giảng dạy ngôn ngữ có tính ứng dụng cao trong việc rèn luyện và phát triển năng lực ngôn ngữ của sinh viên tiếng Trung nói riêng và các ngành ngôn ngữ khác nói chung.

4.2. Kiến nghị

Mặc dù, bài nghiên cứu đã phân tích, đánh giá được một số thực trạng và ảnh hưởng của phương pháp học tiếng Trung qua phim ảnh. Tuy nhiên, để đánh giá tính hiệu quả cụ thể của phương pháp học này đối với sinh viên cần có sự phân tích và so sánh tương quan với các phương pháp học truyền thống khác như: làm bài tập, nghe nhạc, sử dụng thẻ từ vựng, giao tiếp cùng bạn bè..., phân tích sự khác biệt về hiệu quả với từng đối tượng sinh viên theo các tiêu chí như theo giới tính, số năm học, ... để có thể đưa ra những đề xuất có tính thực tiễn cao hơn. Đây cũng là những hướng nghiên cứu mang tính chuyên sâu hơn mà nhóm nghiên cứu sẽ dự kiến thực hiện trong những nghiên cứu tiếp theo.

Tài liệu tham khảo

- Li Guo Ping (2016). Research on teaching methods of Korean dramas in visual, listening and speaking teaching (Origin in Chinese: 韩剧在视、听、说教学中的授课方法研究). *Contemporary educational practice and teaching research*, 12, 98. DOI: 10.16534/j.cnki.cn13-9000/g.2016.2477
- Xu LanHua (2017). A Preliminary study on Korean language education centered on TV drama teaching (Origin in Chinese: 以电视剧教学为中心的韩国语教育初探). *Read and write*, 9, 17-27.
- Wang Di (2020). Application of TV series in advanced Spoken Chinese Teaching (Origin in Chinese: 电视剧在对外汉语高级口语教学中的应用). *China academic Journal electronic publishing house*, 16, 69-70, 103. DOI: 10.14014/j.cnki.cn11-2597/g2.2020.16.032